

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 23-07-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/4612/23-07-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 91 /2014

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τρίτη 20-5-2014 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Σπύρος Βλαχόπουλος, Γρηγόρης Λαζαράκος, ως εισηγητής, και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστασίου – Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν οι βοηθοί εισηγητές Φίλιππος Μίτλεττον και Θεοδώρα Τουτζιαράκη και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Με τη με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1925/14-3-2013 προσφυγή της η Α αναφέρει ότι την-..... προσελήφθη στην Τράπεζα Eurobank Ergasias Α.Ε. (καθής) με σύμβαση εξηρημένης εργασίας αορίστου χρόνου ως τραπεζική υπάλληλος. Προηγουμένως είχε εργασθεί από το έτος ... συνεχώς σε άλλες τράπεζες και ως εκ τούτου είχε μεγάλη πείρα του τραπεζικού τομέα. Στην καθής προσελήφθη αρχικά ως υπεύθυνη στη Διεύθυνση Εξυπηρέτησης και Ανάπτυξης Πελατείας και στη συνέχεια ορίστηκε Υποδιευθύντρια στο κατάστημα Χ.

Η προσφεύγουσα καταγγέλλει ότι το έτος η καθής διενήργησε δια των οργάνων της εξαντλητικό έλεγχο του προσώπου της προβαίνοντας σε παράνομη επεξεργασία των προσωπικών της δεδομένων αλλά και προσώπων του οικογενειακού και φιλικού της περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι το ασκήθηκε κατά του συζύγου της Β ποινική δίωξη ως εμπλεκόμενου σε κύκλωμα τοκογλυφίας και ο σύζυγός της συνελήφθη. Το γεγονός αυτό εκτιμήθηκε από την καθής ως κρίσιμο για τη θέση της προσφεύγουσας στην τράπεζα η οποία άρχισε να ερευνά τις ενδοτραπεζικές της δραστηριότητες.

Την-....-.... η προσφεύγουσα κλήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της τράπεζας και υποβλήθηκε σε ερωτήσεις σχετικά με συναλλαγές – κινήσεις λογαριασμών της ίδιας, αλλά και της μητέρας της Γ και της αδελφής της Δ, στους οποίους είναι συνδικαιούχος, αφού προηγουμένως, όπως καταγγέλλει, η καθής είχε προβεί σε εκτύπωση και επεξεργασία των κινήσεων των λογαριασμών αυτών. Μετά τη συνάντηση αυτή η καθής επέβαλε στην προσφεύγουσα τη χρήση κανονικής αδειάς από την εργασία της.

Στη συνέχεια η προσφεύγουσα αναφέρει ότι έλαβαν χώρα και άλλες συναντήσεις με τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της τράπεζας, όπου της ζητούσαν πληροφορίες χωρίς να την ενημερώνουν για το σκοπό των ερωτήσεων αυτών. Επίσης αναφέρει ότι της ζήτησαν να απαντήσει στο από ...-..... έγγραφο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις για την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική της ζωή στο οποίο υπήρχε κατάλογος με συναλλαγές της επί των οποίων κλήθηκε να παράσχει εξηγήσεις. Σημειωτέον ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρει η ίδια η προσφεύγουσα, αυτή τηρεί 24 λογαριασμούς, στην τράπεζα της καθής, ατομικούς ή κοινούς με άλλα πρόσωπα, συγγενικά ή φιλικά προς την προσφεύγουσα, μεταξύ των οποίων ο σύζυγός της, η αδελφή της, η μητέρα της, αλλά και πρόσωπα που εφέροντο ως συμμετέχοντες στο κύκλωμα τοκογλυφίας.

Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι από τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου προκύπτει ότι η καθής προέβη επίσης σε έλεγχο λογαριασμών τριών φιλικών της προσώπων. Επίσης αναφέρει ότι προκύπτει ότι η καθής με βάση τη συλλογή του από ...-....-.... εντύπου KYCP (Know Your Customer Profile), για την αίτηση ανοίγματος λογαριασμού στη θυγατρική της στο Λουξεμβούργο, και ζητώντας τη συνδρομή της, προέβη σε έλεγχο και επεξεργασία μιας υπόθεσης που αφορούσε αποκλειστικά την ιδιωτική ζωή της μητέρας της Α και σχετιζόταν με διαδικτυακή απάτη σε βάρος της μητέρας της για μια δήθεν αναμενόμενη κληρονομιά από την Ισπανία. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το ως άνω ερωτηματολόγιο αποτελεί προϊόν παράνομης και αυθαίρετης συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών της δεδομένων, χωρίς την τήρηση των διατάξεων του ν. 2472/1997.

Επίσης η προσφεύγουσα καταγγέλλει παράνομη επεξεργασία του ευαίσθητου δεδομένου που αφορά την ποινική δίωξη του συζύγου της.

Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, παράλληλα, την - - ξεκίνησε εσωτερικός έλεγχος στο κατάστημα στο οποίο η προσφεύγουσα ήταν διευθύντρια, ο οποίος αφορούσε κυρίως τις δραστηριότητες της ίδιας. Η προσφεύγουσα καταγγέλλει ότι ουδέποτε της παραδόθηκε το πόρισμα του ελέγχου αυτού, παρά την υποβολή σχετικού εγγράφου αιτήματος την - - με το οποίο

άσκησε το δικαίωμα πρόσβασής της κατά το άρθρο 12 του ν. 2472/1997.

Κατόπιν των ανωτέρω η προσφεύγουσα την - - τέθηκε αρχικώς σε διαθεσιμότητα και στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση και του εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στο κατάστημα που η προσφεύγουσα ήταν διευθύντρια, η καθής προέβη σε καταγγελία της εργασιακής σύμβασης της προσφεύγουσας την - - .

Με μεταγενέστερο έγγραφό της η προσφεύγουσα κοινοποίησε τη με αρ.απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων με την οποία ο σύζυγός της κρίθηκε αθώος για τα αδικήματα για τα οποία κατηγορείτο.

Συνοψίζοντας η προσφεύγουσα καταγγέλλει (α) παράνομη επεξεργασία απλών προσωπικών της δεδομένων τραπεζικών λογαριασμών, η οποία συνίσταται στην παραβίαση της υποχρέωσης ενημέρωσης του υποκειμένου, παραβίαση υποχρέωσης λήψης συγκατάθεσής της και μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και (β) παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ποινικής δίωξης του συζύγου της.

Με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1925-1/15-7-2013 η Αρχή ζήτησε τις απόψεις της καθής επί των καταγγελλομένων, τις οποίες η καθής απέστειλε με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5457/23-8-2013 έγγραφο.

Η Αρχή με τη με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2636/28-4-2014 κλήση κάλεσε την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. να παραστεί στη συνεδρίαση της Αρχής της 20-05-2014 προκειμένου να παράσχει διευκρινίσεις επί των καταγγελλομένων. Στη συνεδρίαση παρέστησαν εκ μέρους της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. η Άλκηστις Σπέντζου, ως πληρεξούσια δικηγόρος και ο Ε, υπάλληλος του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Επίσης στη συνεδρίαση παρέστησαν η προσφεύγουσα Α και ο σύζυγός της Β. Κατά την ως άνω συνεδρίαση οι ανωτέρω παρευρισκόμενοι αφού εξέθεσαν τις απόψεις τους έλαβαν προθεσμία προκειμένου να καταθέσουν υπομνήματα τα οποία κατέθεσαν με τα με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3280/26-5-2014 και Γ/ΕΙΣ/3410/30-05-2014 έγγραφα αντίστοιχα.

Η καθής, με τα υπομνήματα που κατέθεσε στην Αρχή, αρνείται τις καταγγελίες και αναφέρει ότι έδρασε σύμφωνα με τις βασικές ρυθμίσεις που αφορούν τον εσωτερικό έλεγχο των τραπεζών και ειδικότερα (α) την απόφαση αρ. 281/17-3-2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τραπέζης της Ελλάδος, (β) την πράξη αρ. 2577/9-3-2006 του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος και (γ) την απόφαση αρ. 285/9-7-2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τραπέζης της Ελλάδος.

Όσον αφορά τη συλλογή της ευαίσθητης πληροφορίας περί της ποινικής δίωξης του συζύγου της προσφεύγουσας Β, η καθής αναφέρει ότι το συγκεκριμένο γεγονός έλαβε μεγάλη δημοσιότητα από τα ΜΜΕ καθώς αφορούσε υπόθεση τοκογλυφικού κυκλώματος που δρούσε σε και ότι συνεπώς η πληροφορία αυτή είχε δημοσιευτεί στον Τύπο και είχε δημοσιοποιηθεί από τα ΜΜΕ έχοντας καταστεί γεγονός κοινώς γνωστό.

Όσον αφορά την καταγγελία για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας, η καθής ισχυρίζεται ότι απάντησε εμπροθέσμως την ...-...-... ενημερώνοντας την προσφεύγουσα για τους αποδέκτες της επεξεργασίας των δεδομένων της, την ιδιότητά τους, το σκοπό της επεξεργασίας και τους λογαριασμούς τους οποίους αφορούσε.

Η Αρχή, μετά από τις εξηγήσεις των παρευρισκομένων στη συνεδρίαση και έρευνα των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητή, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: (α) ‘Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα’, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων.»

Το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. (...).»

Το άρθρο 5 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.

2. Κατ’ εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:

α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων (...).

β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο. (...).»

Το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.»

Το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον

στοιχεία:

α. την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του.

β. το σκοπό της επεξεργασίας.

γ. τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων.

δ. την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης».

Το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο ο υπεύθυνος επεξεργασίας, έχει υποχρέωση να του απαντήσει εγγράφως.

(...)

3. Το δικαίωμα της προηγούμενης παραγράφου και τα δικαιώματα του άρθρου 13 ασκούνται με την υποβολή της σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο της επεξεργασίας και ταυτόχρονη καταβολή χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου, ο τρόπος καταβολής του και κάθε άλλο συναφές ζήτημα ρυθμίζονται με απόφαση της Αρχής (...).

4. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή (...).

2. Επειδή ο ν. 3691/2008 (Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις), όπως ισχύει, ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 2

1. Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (...).

(...)

Άρθρο 5

1. Ως Υπόχρεα πρόσωπα τα οποία υπόκεινται στις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου νοούνται τα εξής φυσικά και νομικά πρόσωπα:

α) Τα πιστωτικά ιδρύματα.

(...)

Άρθρο 6

1. Ως αρμόδιες αρχές νοούνται οι δημόσιες αρχές οι οποίες εποπτεύουν, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, τα Υπόχρεα πρόσωπα.

2. Αρμόδιες αρχές είναι:

α) Η Τράπεζα της Ελλάδος για:

- τα πιστωτικά ιδρύματα,

(...).

3. Οι αρχές της παραγράφου 2 έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) Εποπτεύουν τα υπόχρεα πρόσωπα για τα οποία είναι αρμόδιες ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο παρών νόμος και εκδίδουν τις σχετικές ατομικές και κανονιστικές διοικητικές πράξεις.

β) Καθορίζουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής των επί μέρους υποχρεώσεων των εποπτευομένων προσώπων σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

γ) Καθοδηγούν με κατάλληλες οδηγίες και εγκυκλίους τα Υπόχρεα πρόσωπα, συλλογικά ή ατομικά, ως προς την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων, τον καθορισμό πρακτικών συμπεριφοράς έναντι των πελατών, την επιλογή των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων και την υιοθέτηση εσωτερικών διαδικασιών για τον εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων που ενδέχεται να σχετίζονται με τα αδικήματα των άρθρων 2 και 3.

δ) Καθορίζουν με κανονιστικές αποφάσεις τους τα έγγραφα και τα στοιχεία που απαιτούνται για τη διενέργεια από τα Υπόχρεα πρόσωπα της πιστοποίησης και επαλήθευσης κατά την εφαρμογή μέτρων συνήθους, απλουστευμένης ή αυξημένης δέουσας επιμέλειας, καθώς και κατά την εφαρμογή ανάλογων μέτρων στις περιπτώσεις που τα πρόσωπα αυτά βασίζονται σε τρίτα μέρη, σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος.

(...)

Άρθρο 13

1. Τα μέτρα της συνήθους δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς τον πελάτη περιλαμβάνουν:

(...)

δ) Την εξέταση με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγής ή δραστηριότητας, η οποία από τη φύση της ή από τα στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Στις συναλλαγές αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι πολύπλοκες ή ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές και όλα τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή ή σαφή νόμιμο λόγο.

(...)

Άρθρο 31

Τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη τους και τα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα απαγορεύεται να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι

διαβιβάστηκαν αρμοδίως ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται ή ενδέχεται ή πρόκειται να διεξαχθεί έρευνα για αδικήματα του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

(...)

3. Επειδή το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 3601/2007 (Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών) ορίζει τα εξής:

«Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία σε ενοποιημένη βάση επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα και α) αποτελούν «μητρικά πιστωτικά ιδρύματα» εγκατεστημένα στην Ελλάδα» ή «μητρικά πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στην Ε.Ε.»

Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, στην ενοποίηση που πραγματοποιείται για εποπτικούς σκοπούς επί των πιστωτικών ιδρυμάτων περιλαμβάνονται τα πιστωτικά ιδρύματα που συνιστούν θυγατρικές αυτών. Σύμφωνα δε με την εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 7 του ίδιου νόμου, όπου ορίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει τις απαιτούμενες ρυθμίσεις για την άσκηση της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, εκδόθηκε η Π/ΤΕ 2651/20.01.2012 (Στοιχεία και πληροφορίες που οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος τα εποπτευόμενα ιδρύματα για σκοπούς άρνησης εποπτείας – Καθορισμός προσώπων που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα), η οποία ορίζει τα εξής:

«Τα εγκατεστημένα στην Ε.Ε. μητρικά πιστωτικά ιδρύματα, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ν. 3601/2007, όπως ισχύει, τα οποία υπάγονται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34 του ίδιου νόμου, (...), υποβάλλουν τα στοιχεία που αναφέρονται στον ανωτέρω Πίνακα του Κεφαλαίου II της παρούσας Πράξης, με βάση τις ενοποιημένες για σκοπούς εποπτείας οικονομικές καταστάσεις του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος» (Κεφ. III, ενότητα Α παρ. 3 της Π/ΤΕ 2651/20.01.2012).

Πέραν των ανωτέρω, σύμφωνα με την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του ν. 2076/1992 (Ανάλυση και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις) Π/ΤΕ 2577/09.03.2006 (Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων), η οποία σημειώνεται ότι έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με την Π/ΤΕ/2597/31.10.2007 (Τροποποίηση και συμπλήρωση της Π/ΤΕ 2577/2006, σχετικά με το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και αξιολόγησης της οργάνωσης και των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων), «... θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι (...) οι σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται (τα πιστωτικά ιδρύματα) παρακολουθούνται και ελέγχονται σε επίπεδο ομίλου...» (Κεφ. III παρ. 1.2. της Π/ΤΕ 2577/09.03.2006). Στους κινδύνους αυτούς, σύμφωνα με την ίδια Πράξη, περιλαμβάνεται

και ο πιστωτικός κίνδυνος (Κεφ II παρ. 15.1 της Π/ΤΕ 2577/09.03.2006). Περαιτέρω, η ίδια Πράξη καθιερώνει και την ύπαρξη Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), τις κύριες αρμοδιότητες των επιμέρους μονάδων του οποίου ασκεί, σε επίπεδο ομίλου, το πιστωτικό ίδρυμα που είναι επικεφαλής του ομίλου και το οποίο έχει, ως εκ τούτου, πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες των εταιρειών του ομίλου (βλ. Κεφ. V περ. α' παρ. 2.1., 2.3. και 3.1 για τη λειτουργία Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης, καθώς και Κεφ. V περ. β' παρ. 4.1 για τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων).

Τέλος, σύμφωνα με την Απόφαση 281/17.03.2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (*Πρόληψη της χρησιμοποίησης των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας*), τα μητρικά πιστωτικά ιδρύματα υπέχουν υποχρεώσεις σχετικά με την τήρηση ορθών και επαληθευμένων στοιχείων των πελατών τους, αλλά και των θυγατρικών τους εταιρειών (Κεφ. 5 περ. 5.4 σε συνδυασμό με Κεφ. 1 παρ. 1.3 της προαναφερθείσας απόφασης).

4. Επειδή με την απόφαση αρ. 281/17-3-2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τραπέζης της Ελλάδος, με την οποία προσδιορίζεται το πλαίσιο εποπτείας που αφορά την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας επιβάλλονται στις τράπεζες, μεταξύ άλλων, οι εξής υποχρεώσεις:

- Η άσκηση συνεχούς εποπτείας με ενδεδειγμένη εξέταση των συναλλαγών και δραστηριοτήτων των πελατών, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι αυτές συνάδουν με τις γνώσεις που έχουν οι τράπεζες γι' αυτούς.
- Η τήρηση πληροφοριών και η γνώση των δραστηριοτήτων των πελατών καθώς και η εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης κινδύνου, ώστε να αναγνωρίζουν εγκαίρως ότι μια συναλλαγή είναι ύποπτη ή ασυνήθης.
- Η μη γνωστοποίηση στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι διεξάγεται έρευνα για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος βάσει του άρθρου 31 του ν. 3691/2008.
- Η μονάδα εσωτερικής επιθεώρησης να προβαίνει σε εξειδικευμένους ελέγχους για τη διαχείριση του κινδύνου ξεπλύματος χρήματος.

Η πράξη αρ. 2577/9-3-2006 του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος, η οποία καθορίζει το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των συστημάτων εσωτερικού έλεγχου των τραπεζών προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Ότι σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα υφίστανται διαδικασίες για τον εντοπισμό των συναλλαγών που δεν συνάδουν με τη γνώση που έχει το πιστωτικό ίδρυμα για τον πελάτη και τη διερεύνησή τους.
- Ότι τα πιστωτικά ιδρύματα ιδρύουν υπηρεσιακή μονάδα εσωτερικής επιθεώρησης που θα έχει πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες του πιστωτικού ιδρύματος.

Η απόφαση αρ. 285/9-7-2009 της Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τραπέζης της Ελλάδος, η οποία προσδιορίζει το πλαίσιο ενδεικτικής τυπολογίας ασυνήθων ή ύποπτων συναλλαγών περιλαμβάνει περιπτώσεις πελατών με πολλούς λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνονται και πελάτες για τους οποίους στην τοπική κοινωνία υπάρχει φήμη ότι προβαίνουν σε παράνομες δραστηριότητες, ως και την περίπτωση ύποπτης συμπεριφοράς υπαλλήλου (παράλειψη συμμόρφωσης με θεσμοθετημένες πολιτικές και διαδικασίες κλπ.).

5. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται ότι ο ν. 3691/2008 εισάγει ειδικότερες διατάξεις όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων χρηματοπιστωτικής φύσεως από τα πιστωτικά ιδρύματα επιβάλλοντας τη συλλογή, τήρηση και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν συναλλαγές των πελατών τους και κατά μείζονα λόγο την αντίστοιχη δραστηριότητα των υπαλλήλων τους ως πελατών τους, όταν συντρέχουν συγκεκριμένες περιστάσεις. Οι διατάξεις αυτές, οι οποίες εξειδικεύονται μέσω των αποφάσεων και πράξεων της Τραπέζης της Ελλάδος, είναι δημοσίας τάξεως και επιβάλλουν αντίστοιχη νομική υποχρέωση στα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα το άρθρο 31 του ν. 3691/2008 θεσπίζει παρέκκλιση από την υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου που προβλέπει το άρθρο 11 του ν. 2472/1997. Η υποχρέωση μη ενημέρωσης του ελεγχόμενου, κατά παρέκκλιση της διάταξης του ως άνω άρθρου 11 του ν. 2472/1997 αφορά τόσο τους πελάτες όσο και τους υπαλλήλους των τραπεζών.

6. Η Αρχή έχει κάνει δεκτό (βλ. Απόφαση 66/2008) ότι το άρθρο 31 του ν. 3691/2008 εισάγει νόμιμο περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, ο οποίος όμως παύει να ισχύει αφότου το πιστωτικό ίδρυμα ολοκλήρωσε την έρευνά του και δεν διαβίβασε στην αρμόδια αρχή τις πληροφορίες που συνέλλεξε (εκτιμώντας ότι δεν συνιστούν ένδειξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα). Στη ίδια υπόθεση, έγινε δεκτό ότι το δικαίωμα πρόσβασης εκτείνεται και σε πληροφορίες σχετικά με τρίτο πρόσωπο (σύζυγο), στην περίπτωση που αυτές έτυχαν επεξεργασίας με αποτέλεσμα να επηρεαστεί ο τρόπος αντιμετώπισης του υποκειμένου των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Περαιτέρω η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο εποπτείας της Τράπεζας της Ελλάδος και τις σχετικές Πράξεις Διοικητή ή Αποφάσεις Επιτροπών της Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίες εκδίδονται κατόπιν σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης, έχουν κανονιστικό

περιεχόμενο και δημοσιεύονται στο Τεύχος Β' του ΦΕΚ, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 3469/2006 (Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις), δέχεται (βλ. Αποφάσεις 65/2007, 66/2008, 38/2013, 127/2013 και 180/2012) ότι η επεξεργασία δεδομένων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις εποπτείας τους είναι αναγκαία για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης τους (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997).

7. Στην κρινόμενη περίπτωση η καθής προέβη σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας Α καθώς και των προσώπων που ήταν συνδικαιούχοι με αυτήν σε λογαριασμούς που η προσφεύγουσα τηρούσε στην καθής Τράπεζα, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 περ. β του ν. 2472/1997, σύμφωνα με το οποίο η επεξεργασία είναι νόμιμη και δεν απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όταν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο, δηλαδή τις ειδικότερες διατάξεις των ν. 3691/2008 και ν. 3601/2007 (που εξειδικεύονται με τις προαναφερόμενες σχετικές Πράξεις και Αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος). Η επεξεργασία αυτή συνίστατο στον έλεγχο των 24 λογαριασμών (συμπεριλαμβανομένων και των λογαριασμών μισθοδοσίας) που η προσφεύγουσα τηρούσε στην καθής Τράπεζα υπό την ιδιότητά της ως πελάτισσας. Πολλοί εξ αυτών των λογαριασμών ήταν κοινοί με άλλα πρόσωπα, συγγενικά ή φιλικά προς την προσφεύγουσα, μεταξύ των οποίων ο σύζυγός της, η αδελφή της και η μητέρα της. Εξάλλου οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του συζύγου της προσφεύγουσας στο κύκλωμα τοκογλυφίας υπήρξαν η αφορμή για τη διενέργεια του ελέγχου, βάσει της υποχρέωσης της καθής που απορρέει, όπως προαναφέρθηκε, από τις ειδικότερες διατάξεις των ν. 3691/2008 και ν. 3601/2007. και ως εκ τούτου η επεξεργασία πρέπει να θεωρηθεί νόμιμη.

8. Περαιτέρω, όσον αφορά τις ενέργειες της καθής που αφορούσαν τον έλεγχο της υπηρεσιακής κατάστασης της προσφεύγουσας, αυτές συνιστούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας, η οποία έλαβε χώρα στο πλαίσιο της συμβατικής σχέσης εργοδότη-εργαζομένου που συνέδεε την καθής με την προσφεύγουσα και για την οποία δεν απαιτείται συγκατάθεση, καθόσον είναι αναγκαία για την εκτέλεση της μεταξύ τους σύμβασης εργασίας (άρθρο 5 παρ. 2 περ. α του ν. 2472/1997). Όπως προέκυψε από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Αρχή με τα σχετικά υπομνήματα, η προσφεύγουσα προσέφυγε στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια κατά της απόφασης της καθής να καταγγείλει τη μεταξύ τους σύμβαση εργασίας, επί της οποίας εκδόθηκε η με αρ. .../... απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, η οποία απέρριψε την αγωγή της προσφεύγουσας. Κατά της απόφασεως αυτής η προσφεύγουσα άσκησε έφεση, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Ως εκ τούτου η υπηρεσιακή κατάσταση της προσφεύγουσας αντιμετωπίστηκε από την καθής με τρόπο που ελέγχεται από τα Δικαστήρια. Συνεπώς η επεξεργασία αυτή που εντάσσεται εντός των πλαισίων της εργασιακής σχέσεως, ελέγχεται από τα πολιτικά δικαστήρια και εξέρχεται

της αρμοδιότητας της Αρχής.

9. Αναφορικά δε με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η καθής εξακολουθεί να χρησιμοποιεί τα ως άνω προσωπικά της δεδομένα προς ίδιον όφελός της, δηλαδή για την απόκρουση της προαναφερόμενης αγωγής της προσφεύγουσας, υπενθυμίζεται ότι η Αρχή δεν επιλαμβάνεται σχετικά με τη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται ήδη σε δικογραφία δίκης ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού (βλ. Απόφαση 147/2001, καθώς και Ετήσια Έκθεση 2012, 3.12.2 *Ειδικά ζητήματα αρμοδιότητας που απασχόλησαν την Αρχή*, ηλεκτρονικά διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής www.dpa.gr). Αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή και χρήση των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του νόμου, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων του ατόμου κατοχυρώνεται και συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, είναι ο δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός ενώπιον του οποίου εκκρεμεί κάθε φορά η υπόθεση. Συνεπώς, οι αντιρρήσεις της προσφεύγουσας για την εν λόγω επεξεργασία θα μπορούσαν να προβληθούν ενώπιον του δικαστηρίου ως ενστάσεις και να περιληφθούν στη δικογραφία.

10. Όσον αφορά την καταγγελία ότι με βάση τη συλλογή του από ...-...-... εντύπου KYCP (Know Your Costumer Profile), για την αίτηση ανοίγματος λογαριασμού στη θυγατρική της στο Λουξεμβούργο, και ζητώντας τη συνδρομή της προσφεύγουσας, η καθής προέβη σε έλεγχο και επεξεργασία μιας υπόθεσης που αφορούσε αποκλειστικά την ιδιωτική ζωή της μητέρας της Α και σχετιζόταν με διαδικτυακή απάτη σε βάρος της μητέρας της για μια δήθεν αναμενόμενη κληρονομιά από την Ισπανία, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης προέκυψε ότι η προσφεύγουσα με την ιδιότητά της ως διευθύντριας του συγκεκριμένου καταστήματος της καθής, προέβη σε ενέργειες για το άνοιγμα λογαριασμού συγγενικού της προσώπου, δηλαδή της μητέρας της, σε υποκατάστημα της καθής στο Λουξεμβούργο, χωρίς να τηρήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις εσωτερικές διαδικασίες της καθής Τράπεζας για το άνοιγμα λογαριασμού στο εξωτερικό, που απαιτεί τη συνυπογραφή του σχετικού αιτήματος από τουλάχιστον δύο αρμόδιους υπαλλήλους της Τράπεζας. Συνεπώς η καθής ενήργησε στο πλαίσιο των υπηρεσιακών καθηκόντων της, ο έλεγχος των οποίων εξέρχεται των αρμοδιοτήτων της Αρχής.

11. Όσον αφορά την καταγγελία για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας, όπως προέκυψε από την ακροαματική διαδικασία, αυτό αφορά κυρίως το αίτημα που υποβλήθηκε το πρώτον την ...-...-... και περιελήφθη στο αίτημα που υπεβλήθη γραπτώς την ...-...-... Επ' αυτού η καθής απάντησε εμπροθέσμως, όπως συνομολογεί η προσφεύγουσα την ...-...-..., χωρίς όμως μεταξύ των εγγράφων να περιλαμβάνεται το πόρισμα του ελέγχου που διεξήγαγε στους λογαριασμούς της για το ζήτημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές

δραστηριότητες. Όπως ισχυρίστηκε η καθής κατά την ακρόαση, ουδέποτε συντάχθηκε πόρισμα για τον έλεγχο αυτό ώστε να είναι δυνατόν να γνωστοποιηθεί στην προσφεύγουσα. Η καθής ισχυρίστηκε επίσης ότι δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση πορίσματος επί ελέγχων που διεξάγονται στο πλαίσιο έρευνας για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ανεξαρτήτως του αν υφίσταται ή όχι νόμιμη υποχρέωση έκδοσης πορίσματος από τα πιστωτικά ιδρύματα κατόπιν των ως άνω ελέγχων, θέμα που εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή είναι αρμόδια να κρίνει επί καταγγελιών για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε προσωπικά δεδομένα που υφίστανται και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Οίκοθεν νοείται ότι στο μέτρο που δεν υφίστανται προσωπικά δεδομένα, δεν μπορεί να νοηθεί δικαίωμα πρόσβασης επ' αυτών. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί η καταγγελία αυτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απορρίπτει την κρινόμενη καταγγελία.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου